

iubia multu Traian, — dîcîndu că voiesce să vorbiască cu elu desspre pace. Longin se dusse la Decebal. Regele începû să-lu întrebese desspre numărulu armatei și desspre gândurile lui Traian; dar' Longin, nu voi să-i spună nimica desspre aceste. Atunci Decebal trămissă veste lui Traian, că nu-i va da pe Longin, pînă nu va închié pace și eși din țera sa. Totu atunci și Longin trămissă, prin unu soldatu alu său, scire lui Traian, să nu primiască pacea; căci elu voesce să móră. Și înadeveru Longin, primi mai bine să móră ca Regulu, de câtu Romanii să facă pace rușinósă. Traian nu primesce pacea; elu înaintéză pînă sub zidurile cetăței Sarmisagetusa, unde era închisu Decebal. Atunci!... grozăvie!... Romanii vîdu de-assupra zidiului, capulu generalului Longin într'o prăjină! Vîdîndu acésta, ei se înfurié mai tare de câtu leii, și se rîpîdu ca nisce *tigri* assupra Dacilor; cadu și din unii, cadu și din cei-l-alți; se facu movile de cadavre; Romanii înaintéză assupra Dacilor, prin pârîe de sânge!... In fine armata Dacilor, este tótă sdrobotită; Romanii vinu lîngă cetate, aruncă focu assupra caseloru, ele se aprîndu; Decebal strigă armata; dar' ea numai este. — Atunci regele vîdîndu că Romanii au să-lu prîndă, se ommóră singuru ca să nu cadă viu în mânele lor!... Romanii în fine, întră în cetate și prîndu pe Dacii cari mai remăssesseră vii. Intre dacii prînși, fû și unu credinciosu a lui Decebal, numitu Vicolu. Acesta gîndîndu că va fi bine respătîtu de Traian, spusse unde-a ascunsu Decebal, comorile séle. Regele Decebal, mai înainte de începerea resboiului, pussesse pe nisce sclavi să oprîescă rîușorul *Sargețu*; apoi în albia sa, sîpă o grópă mare și pusse în ea toți banii și alte lucruri scumpe de ale Regelui. După aceea acoperîndu grópa cu lespeși de pîtră, dădtu drumulu rîului să curgă. Pe acei sclavi însă ordona să-i ucidă, ca să nu spună cui-va, comorele ascunse.

38. Dacia țera Romană.

După ce Romanii învînseră pe Daci, țera lor remasse fără locuitori; căci unii fugisseră în alte țeri, ér' pe alții îi luasseră Romanii sclavi. Atunci Traian, nu voi să lasse pustie o țera așa de frumósă și bogată, și pentru cari Romanii vîrsasseră atâta sânge; ci trimissă poruncă la Roma, ca să se rîdice o sumă mare de familii romane, și să vină să se așede în Dacia, remâîndu pentru tot-d'a-una a loru acéstă țera. Apoi mai ordonă să se facă cetăți și să vină soldați romani, cari să apere de dușmani țera și familiile ce se voru aședa. Mii de familii romane, — a căroru fii să luptasseră și murissă în acéstă țera, — veniră cu totu avutulu loru și se aședară aici pentru totu-d'a-una. Din acele familii romane, acăroru fii ș'au vîrsatu sângele și îngropatu ósele în pămîntulu acestei țeri, ne tragemu noi Români. Așa dar', acei strămoși bravi, au respătîtu Daciloru acestu pămîntu cu sângele loru, și ni l'a lăssatu noué de moștenire. Datoria noastră dar' ca strînepoți ai loru, este: când vomu vedé că scumpa noastră țera se încalcă de streini, cu toții, de la micu pînă la mare, să alergămu înaintea loru și să nu-i lăssămu să vină, ca să batjocuriască mormintele strămoșiloru nostri!